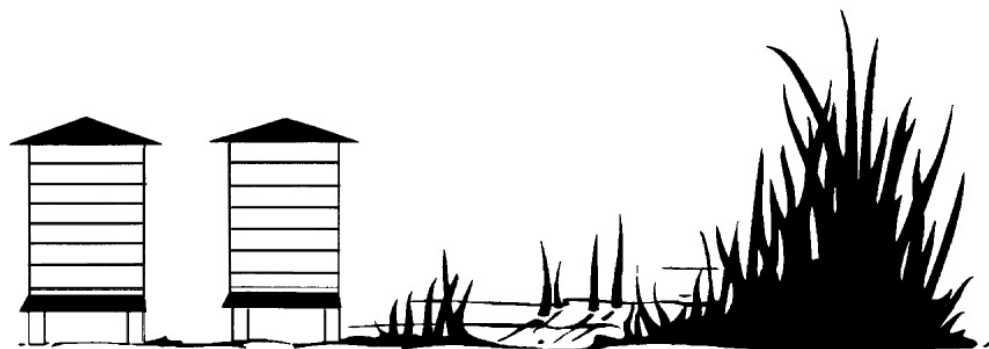

HONNINGTAVLEN

Medlemsblad for Kronborg Vestre Birks Biavlerforening

Opslagstavlen	2
Det var den sommer...	3
Indkaldelse til generalforsamling 2024	5
Fællesarrangement	6
Workshop til januar - biprodukter	7
Et medlem fra fortiden	8
Varroabekæmpelse uden kemi. År 2 er gået	10
Bier og Haiku – en hilsen fra 5.Z	14
Bestyrelsen og praktisk	15

Til inspiration

Fra sommerudflugten til Flemming Vejsnæs' bigård.

Vandingsanlæg til bier: En tappespand gemt i pileflet, drypper vand ned i en boret rille.

Lidt højere hyggefaktor end det omvendte vandtøndelåg eller hønsefoderautomaten i plastik.

Opslagstavlen

Med mindre andet er nævnt starter vi kl. 19.00.

Vi bruger som regel lokalerne på Gribskolen, Græsted Stationsvej 10, 3230 Græsted.

Ellers i skolebigården, Mårumvej 59, 3230 Græsted.

Vi forventer at afholde to arrangementer til foråret som sædvanligt.

Har du selv ideer/ønsker til et fællesarrangement så kontakt os gerne.

Vi holder jer informeret via kalenderen, Tidsskrift for Biavl og mail.

Lørdag 9. november	9.30-15. Fællesarrangement for Nordsjællandske biavlerforeninger i Hillerød, Frederiksborg Byskole, Carlsbergvej 13, 3400 Hillerød. I har fået mail 7. oktober med invitation. Kræver tilmelding. Se side 6.
Onsdag 13. november	Kl. 19.00 Generalforsamling. Kantinen, Gribskolen i Græsted. Efterfølgende Birkets Bedst Honning 2024.
Lørdag 30. november	Kl. 10.00-11.00. Oxalsyrebehandling i skolebigården og god jul. Du kan få oxalsyre med hjem til dine egne familier, så medbring syrefast emballage.
Lørdag 25. januar	Kl. 10-14 Workshop med gør-det-selv biprodukter. Se side 7. Husgerningslokalet, Gribskolen i Græsted.
Tirsdag 18. februar	Kl. 19.00. Udvintring. Begynderkursus 2024 – sidste gang: Udvintring af bifamilier, tjek af foder, tidlig fodring, døde bifamilier, rensning af bunde mv. - Også for andre der har lyst.
Onsdag 12. marts	Kl. 19.00 Vi tråder rammer, sætter voks i og laver dronerammer. Sløjdlokalet, Gribskolen i Græsted.
Tirsdage fra marts	Kl. 19.00 Begynderkursus 2025. Datoer ikke fastlagt.
Onsdag start april	Foredrag – fælles med begynderkurset.
Onsdag 30. april	Kl. 19.00 Skolebigården åbner for de erfarne.
Onsdag 7. maj	Kl. 19.00 Vi tager i mod de nye biavlere.

Vores nabeforeninger afholder også foredrag i løbet af vinteren

Så hold øje hos dem også – i Tidsskrift for Biavl, på biavl.dk under arrangementer eller på deres hjemmesider:

✿ Frederiksborg Biavlerforening Hillerød: fbh-biavl.dk

✿ Hørsholm Biavlerforening: horsholmbiavl.dk

✿ Rudersdal Biavlerforening: rudebi.dk

✿ Nordsjællandske Bivenner: nbv-biavl.dk

Det var den sommer...

Hermed lidt status. Du sidder med en nyhed – en digital udgave af Honningtavlen.

Årets 2. nummer af Honningtavlen sendes nu på mail

Portopriserne er fordoblet i 2024. Derfor vedtog bestyrelsen i januar at udskifte den omdelte Honningtavle med en digital udsendelse af efterårsnummeret. Her har vi sløjft spalterne. Opslagstavlen er placeret på side 2 og alt det praktiske med bestyrelse, facebook, kyndig biavl m.m. er på sidste side. Vi håber det er til at holde ud, men er klar over at en mail hurtigt kan forsvinde ud af syne. Husk at dele med familien. I kan altid finde Honningtavlerne på hjemmesiden: kvbb-biavl.dk under For medlemmer -> Foreningsblad.

Medlemstallet i 2024 er 132 + 13 lokalmedlemmer. En lille fremgang, der dækker over en lidt større udskiftning, hvilket ikke er usædvanligt. Vi havde 16 på begynderkursus og 8 er blevet medlemmer.

Hvad skal der til? Et stigende medlemstal er ikke noget vi ser i skolebigården. Faktisk har det nogle aftener været svært at nå gennem de 11 familier, selv om begynderholdene tager sig af de 6. Det betyder noget for vores aktiviteter, vores erfaringsudveksling og vores foreningsliv. Hvad det skyldes er vi meget nysgerrige på? **Så bestyrelsen vil gerne spørge dig hvad der skal til, for at du vil komme i skolebigården efter at have gennemgået en begynder sæson eller har meldt dig ind i foreningen?** Skriv endelig til formanden@kvbb-biavl.dk eller ring til os i bestyrelsen (telefonnumre s. 15).

Nå det så er sagt, synes vi faktisk at vi har et godt sted og har mulighed for at gøre meget og eksperimentere, hvis der er hoveder og hænder nok. Vi får mere viden og et større biavlernetværk ved at mødes i skolebigården. Der er som regel nogen der har prøvet noget, man ikke selv har. Vi netværker efter arbejdet med bierne over en kop kaffe og fantastiske hjemmebagte kager. - Hver onsdag sommeren igennem.

Bifamilierne. Vi har haft 11 de seneste år, men mistede en i år til dronningebøvl og efterfølgende en dronelægger. Så 10 familier er indvintret. Årets honningudbytte var 125 kg forårshonning (moderat høst) og 25 kg sommerhonning (lille høst). Honningen er solgt til medlemmer og i Skovboden i Tisvilde. Vi har et lille lager forårshonning til en Grøn lørdag til næste år eller et andet arrangement. Skovboden bestyres fortsat af Garry og Tina. Den har tjent 4700 kr. og det er selvfølgelig et godt supplement til vores økonomi.

Pressehonning. Vi har haft en honningpresse et par år. Vi har ikke brugt den i foreningen. Men i år var den aktiv til slyngning i juni. Et godt initiativ at få den frem. Vi har desuden fået nogle rammer med rille til at lave pressehonning. Dem bruger vi i et stadi til næste år og får lidt fokus på pressehonning.

Varroa uden kemi – år 2. Det var ikke lutter lagkage, men dog uden myresyrebehandling. Læs mere om erfaringerne side 9.

Generalforsamling 13. november. Bestyrelsen håber at se jer til generalforsamlingen og efterfølgende kåring af Birkets Bedste Honning 2024. Vi byder på en ostemad og kaffe/te.

Vi skal vælge nye revisorer. Så er du god den slags, hører vi gerne fra dig. Det kræver at du gennemgår vores regnskab og deltager i et årligt møde omkring 1. november.

Et par billeder fra sæsonen

Terrassebrædderne vendes eller skiftes ved forårets arbejdsdag
Klar til Grøn Lørdag og snak om bier på Gilleleje Havn.
Hvem er hvem, med og uden bidragt?

Sommerudflugt til Flemming Vejsnæs' bigård gav både til hovedet og maven.
Sommerslyngningen gav mulighed for kageafslutning i dagslys.

Flagstangen lagde sig ned. - Et egetræ blev lagt ned. - Nymaling.

Indkaldelse til generalforsamling 2024

Kronborg Vestre Birk Biavlerforening afholder ordinær generalforsamling
onsdag den 13. november 2024 kl. 19.00.

Sted: Kantinen på Gribskolen, Græsted Stationsvej 10, 3230 Græsted.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
4. Bestyrelsens forslag og planer for det kommende år, herunder kontingentfastsættelse
5. Forslag fra medlemmerne
6. Valg af formand – på valg er Mette Simonsen (genopstiller)
7. Valg af bestyrelse og suppleant – på valg er 2 bestyrelsesmedlemmer og 1 suppleant
Arne Henriksen (genopstiller)
Jan Nielsen (genopstiller)
Steffen Petersen, suppleant. Valgt for 1 år.
8. Valg af revisor – på valg er revisor Søren Simonsen (genopstiller ikke)
Vores anden revisor, Erik Lassen, flytter, så vi skal helst vælge en ny revisor for 1 år.
9. Eventuelt

Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen skal sendes pr. brev eller e-mail til formanden, så de modtages senest 6. november.

/ Bestyrelsen

Udskiftning i revisorstanden: Søren har været revisor og ofte også dirigent ved vores generalforsamlinger - fra før denne formand blev formand.

Erik har haft hvervet et par år.

Selv om vi ikke jonglerer med millioner, så skal der være orden i sagerne. Stor tak til Søren og Erik for jeres indsats i foreningen gennem årene.

Birkets Bedste Honning

Ved generalforsamlingen byder foreningen på kaffe og ostemad og efter generalforsamlingen kårer vi som sædvanligt "Birkets Bedste Honning 2024".

Kåringen foregår ved "blindsmagning", så medbring et anonymiseret glas af din bedste honning.

Fællesarrangement 9. november

Igen i år er vi inviteret til arrangement med vores nabeforeninger. I år i Hillerød. I har fået en invitation i en mail den 7. oktober. Der er 100 pladser, prisen er 150 kr. inklusiv forplejning. **Se mere om tilmelding på fbh-biavl.dk**

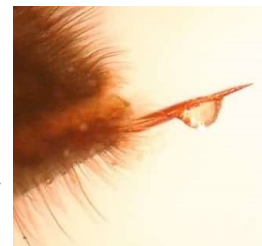
Program:

Kl. 9:30 – ankomst med morgenmad, kaffe og te

Kl. 10: Foredrag ved Anders Lund: Jagten på bigift, specifikke antistoffer fra biavlere
Hvad er bigiftallergi, hvor udbredt er det og hvad kan man gøre for at behandle det?

Få svar på disse spørgsmål og hør mere om PhD projektet som undersøgte biavlernes antistoffer på det molekylære niveau.

Anders Lund har lavet projekt på ALK-Abello, en dansk virksomhed, der forsker i allergier og behandling og vaccination mod allergi.

Kl. 11: Foredrag ved Kim Jacobsen: Kunsten at overvintré på honning

"Jeg har i en del år forsøgt at minimere den mængde sukker jeg bruger til overvintring og maksimere andelen af honning i vinterfodret. ... Det har kun krævet omkring 8 kg sukker pr. produktionsfamilie de sidste 3 sæsoner. I foredraget kommer jeg til at gennemgå min driftsplan i detaljer inklusiv dens fordele og ulemper."

Kim Jacobsen er erfaren biavler og skrev Månedens arbejde i Tidsskrift for Biavl i 2023.

Kl. 12: Frokost med sandwich, kaffe/te, vand og kage

Kl. 13-15: Foredrag/workshop ved Charlotte Romlund: Fermentering med honning

"Som biavlere ønsker vi ikke, at honningen gærer/fermenterer, da det ses som et kvalitetsbrist. Fra andre fødevarer ved vi, at fermentering har en række fordele rent sundheds- og holdbarhedsmæssigt. Workshopen fokuserer på, hvordan honning kan fermenteres mere kontrolleret, som grundlag for fremstilling af nye typer af produkter."

Charlotte Romlund er mejeriingeniør, biavler og interesseret i at udvide brugen af biernes produkter. Hun har sammen med sin bror skrevet bogen "Bipollen på menuen".

Vil du prøve fermentering til at tage med hjem, så medbring et glas af din egen (flydende/uopvarmede) honning 300-450g og 1-2 tomme 225g glas.

Sted: Arrangementet foregår på Frederiksborg Byskole, Carlsbergvej 13, 3400 Hillerød. Tæt på Hillerød Station. Parkering kan være lidt længere nede ad vejen, på samme side som skolen. Tilladt på lørdage.

Vel mødt!

Workshop lørdag 25. januar

Biavl kan mere end honning

Bestyrelsen inviterer til en workshop med fokus på "gør-det-selv".

Hvordan kan man

- anvende sin skrælle voks?
- rense voksen i en saftkoger?
- lave cremer, wraps, sæbe eller andet?

Laver du noget med din honning, voks, pollen eller propolis, som du vil lære os andre i foreningen?

Så vil vi meget gerne høre fra dig. Du kan kontakte Birgit 2226 1790 eller Majbritt 4046 1106.

Tid og sted: Lørdag den 25. januar kl. 10-14 i husgerningslokalet på Gribskolen, Græsted Stationsvej 10, hvor vi plejer at presse forårshonning.

/Birgit og Majbritt

I tidligere Honningtavler kan du se vejledninger til at lave

- [Den fantastiske håndcreme – April 2024](#)
- [Voksllys og varme – Oktober 2022](#)
- [Beewraps – i stedet for plast og stanniol – Oktober 2020](#)

Støb din egne julelys

Foreningen har en kasse med remedier til at støbe lys. 10 forskellige lysforme, væger i flere mål og vokskande til at smelte voks i. Du skal selv have voks.

Farvet voks kan købes i Bibutikken.

Se [Honningtavlen – Oktober 2022, side 7](#). Her giver Dorte lidt vejledning.

Kassen kan lejes for 50 kr. for en uge.

Læs mere på hjemmesiden under 'For medlemmer' → '[Leje af udstyr](#)'

Et medlem fra fortiden...

I efteråret fik vi en henvendelse fra Aggebovej 49. Huset var sat til salg og der var gang i oprydningen. Beboerne havde selv familieovertaget stedet, så der var stadig en del gode, gamle ting fra tidligere generationer. Og morfar var biavler.

Morfar var J. Møller Jensen. Jeg har slået ham op i foreningens protokoller. Heraf fremgår, at J. Møller Jensen blev valgt ind i bestyrelsen for Græstedkredsen, der var en ud af fire kredse i 1941.

Kronborg Vestre Birk

1941 var det år hvor Amtsforeningen blev opløst i flere mindre og lokale foreninger. Bl.a. opstod vores Kronborg Vestre Birk Biavlerforening. Foreningen afholdt stiftende generalforsamling den 26. januar 1941. Der blev valgt 2 bestyrelsesmedlemmer fra hver kreds. Ved den efterfølgende konstituering blev J. Møller Jensen valgt som næstformand.

I 40'erne var man åbenbart ikke på fornavn. Så om morfar hed Jan, Jens, Jørgen eller andet henstår i det uvisse i denne sammenhæng. Herover en kvittering for årets kontingent på 4 kr. i 1942.

J. Møller Jensens sidste år i bestyrelsen var 1950. Han er registreret som betalende medlem af foreningen frem til 1968: "Parcelejer J. Møller Jensen, Aggebo".

Tak for indsatsen til J. Møller Jensen.

Hvad tog vi med?

Vi sagde ja tak til nogle mindre ting. Bl.a. to indbundne samlinger af Tidsskrift for Biavl for årene 1931-1934 og 1935-1938. En fin røgblæser/pibe af messing, en fin honningskraber af træ, et prøveglas og to trugstader i bordformat.

Tidsskrifterne – om bipest

Bipest har op gennem det meste af 1900-tallet været et stort problem for biavlerne. Og mange af Tidsskrifterne i ovenstående samling omhandler overvågning og bekæmpelse af bipest. I 1941 blev Statens Biavlsforsøg oprettet i Lyngby. Forskningsinstitutionen skulle ikke mindst forske i "honningbiers betydning for kulturplanten" = bestøvning. Men også i de mange nye pesticiders farlighed for bier. I 1949 blev "Statens Bisygdomsnævn" oprettet. Nævnet skulle organisere en offentlig bisygdomsbekæmpelse med uddannelse af biinspektører og tilsynsmænd m.v.

Den korte historie er, at Statens Biavlsforsøg i løbet af 1990'erne ender med "Flakkebjerg". Den gængse betegnelse for Institut for Agroøkologi, placeret i Flakkebjerg ved Slagelse og en del af Aarhus Universitet. Her ligger Offentlig bisygdomsbekæmpelse, med Per Kryger i spidsen. Her er man ansvarlig for den udøvende del af bisygdomsbekæmpelse som vi kender i dag. Forskning i bestøvningen er fordelt til andre dele af universitetet.

Hvorfor nu om bipest?

Fordi det er et gennemgående emne i tidsskrifterne og fordi vi også fik en fin "prøvekuvert" anno 50'erne eller måske 40'erne. Et glasrør med korkprop og tilhørende trææske med fortrykt adresse til "Statens Biavlsforsøg, Lyngby" og frankeret med et 10-øres frimærket af Christian d. X. (Apropos er porto'en altså er steget med små 25000 % siden da. Jeg har konsulteret en formel for at udregne den slags!)

I dag anbefaler Per Kryger, Flakkebjerg, at sygdomsprøver af formodet syge bier først fryses i 24 timer, så de er helt døde. Herefter lægges de i plast og pap og sendes.

Men, man ser jo for sig, at landposten tager imod og omhyggeligt får prøven leveret i Lyngby, uden at den bliver knust eller forsvinder undervejs.

Kilde: En relativ kort oversigt over Statens Biavlsforsøgs historie, opgaver og endeligt kan læses i Hillerød Lokalhistoriske Forenings Tidsskrift, nr. 3 oktober 2005:

"Statens Biavlsforsøg 1941-1997" af Orla

Svendsen. Han var selv ansat ved instituttet fra 1961-1997. Gå ind på

<https://slaegtsbibliotek.dk/927991.pdf> eller søg "statens biavlsforsøg" på siden.

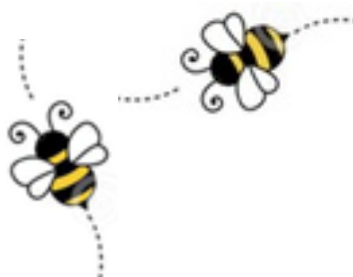

Trugstaderne

De var ikke til bier. De måler 25 cm i længden og 18 cm i højden. Historien om dem er, at de er lavet som sangskjulere til en fejring af noget med 50 år. Fødselsdag eller guldbrillup, det vides ikke. Men fine er de.

/Mette Simonsen

Varroabekæmpelse uden kemi – år 2 gik

Monitorering af midenedfald ved løbende bivask og total yngelfratagning var planen for år 2. I modsætning til at have tre prøvefamilier sidste år, gik vi all in på hele skolebigården.

Planen blev forstærket af, at biavlerforeningerne blev gjort opmærksomme på, at midler til behandling af sygdomme hos bier faktisk ikke må ske med hjemmeblandede myre- og oxalsyreblandinger. Der skal bruges blandinger fra godkendte producenter, solgt af godkendte forhandlere. Dem venter vi stadig på.

Varroabekæmpelse uden kemi er et projekt, der på den lange forsøgsbane skal udvikle bifamilier der er mere resistente overfor varroamider. Dertil når vi ikke, når vi systematisk behandler alle familier med myresyre i august og oxalsyre i december, for at slå mider ihjel. Vi ved ikke om familierne har behovet eller om de faktisk selv kan håndtere miderne. Det vil sige... vi ved at de fleste familier bukker under i løbet af få sæsoner, hvis ikke biavleren gør noget for at begrænse varroamiderne. Svaret i projektet er derfor at begrænse dronningens yngel i 4 uger. Det forhindre varroamiderne i at finde formeringsmuligheder og derved begrænses deres antal. Midetrykket følges løbende ved at vaske bier i sprit og tælle hvor mange mider der falder døde ned. Ud fra antallet beregnes hele familiens midetryk. Den yngelfri periode kan så "sættes ind" hvis og når midetrykket bliver for højt.

Midevask - pragmatisk tilgang

Der var planlagt midevask i skolebigården 4 gange i løbet af sommeren. I var alle inviteret til at deltage i lodtrækning om 10 midevaskere, hvis I ville vaske og tælle hjemme. Vi har stadig de 10 vaskere stående, da ingen har lagt billet ind. Så kom frisk...

Jeg håber, at alle der kom i skolebigården kender og kan bruge opskriften på midevask, selv om vi ikke talte alle familier 4 gange. Dels tager det noget tid og vi har ikke været nok til stede, dels er der en vis naturlig modvilje mod at drukne 300 bier i sprit. I skolebigården har der heller ikke været midenedfald i maj og juni. Så selvom det er positivt, så efterlader det døde bier "for ingenting". Så det gled lidt ud, men forhåbentlig er pointen forklaret.

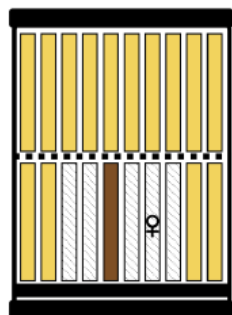
Droneyngelfratagelse

Den ugentlige fratagelse af forseglet droneyngel har vi gjort som vi plejer. Tavlerne er hjembragt til hønsene eller skraldespanden.

Total yngelfratagning og vinterleje

- i alle familier. Det var programsat på forhånd og uanset midenedfald. Vi skal øve os. Sidst år brugte vi indespærringskassetter i tre familier. Dronningen var indespærret på en yngeltavle, der blev skiftet fire gange over fire uger. Ægtavlen stod i familien en uge mere og blev fjernet når den var forseglet – forhåbentlig sammen med ynglende varroamider. Vi havde bestilt nye kassetter til i år – nu produceres de igen - men de kom lige en uge for

sent. Så det blev total yngelfratagning sidste uge i juni i alle familier. Vi slog det sammen med at lave vinterleje.

Opskriften på total yngelfratagelse siger at dronningen og en æg/åben-yngel-tavle sættes i nederste magasin, sammen med et par honningtavler og kunsttavler for resten. Dronningegitteret lægges over. De gamle tavler placeres i 2. magasin og over dronningegitter i trugstaderne. Honningmagasin efter behov.

Alle tavler med forseglede yngel, åben yngel, æg tages fra familien. Yngeltavlen i nederste magasin er fangstavle for de efterladte varroamider og den udskiftes når den er forseglede.

Formålet med kunsttavlerne er ikke beskrevet, men kan være at sikre nye tavler og/eller forsinke dronningens æglægning yderligere.

Børste bier - gemme tavler – og hvad så

Det er lidt som at tage honningtavler fra: Bierne skal børstes af og rammerne skal hurtigt gemmes i et magasin ved siden af. Ellers er bierne på igen. Der kan nemt være 10-12 yngeltavler i forskellige stadier i en god familie. Når vi har 10 familier er det mange tavler.

Opskriften på total yngelfratagelse siger at de fjernede tavler sendes til destruktion/omsmeltning. Vi kunne ikke nå at pakke rammer den aften. Det betød at magasinerne med yngeltavlerne blev sat ind i materielrummet. Vi kommer kun en gang om ugen og det er et sted mellem uheldigt og dumt i denne situation. Det betød at mange bier var klækket og fløj rundt i materielrummet i total stress. Vi kunne ikke aflevere rammerne til omsmelting – vi spurgte. Forståeligt nok har man ikke lyst til at stå med nogle hel/halvfulde poser af klækkede bier, der lukkes ud i arbejdslokalet.

Det blev en længere grim historie om døde bier, mugne tavler og skimlede rammer. Men bier og voks endte efterhånden i vores skraldespande og forsvandt på den måde. Rammerne røg i en container på genbrugspladsen.

Bifamilierne klar igen

Familierne var lidt "stille" i ugerne efter yngelfratagelse, men er kommet igen. Det har været mærkbart at der var færre bier i familierne i slut juli/start august. Her har vi nogle gange haft rigtig mange bier om ørerne. Det er fine familier ved indvintringen.

Honninghøsten

Udbyttet for sommerhonning var historisk lavt: 25 kg. Vi fodrede flere familier før vi slyngede den 31. juli.

Er det fordi der var færre trækbier? De fleste af de bier vi tog fra i starten af juli ville først klække i 2. halvdel af juli. Et argument for at tage yngel fra i starten af juli er, at det ikke påvirker hverken honninghøst eller vinterbier. Vi har før haft meget ringe sommerhøst fordi omgivelserne tilsyneladende kan "tørre ud" for blomster i juli måned. Men det må være en obs.

Konklusion på varrobekæmpelse uden kemi - år 2

Døde bier/ynge kommer vi ikke udenom. De er mere synlige end de varroamider, vi gerne vil udrydde. Efter en myresyrebehandling finder vi også hundredvis af døde bier. Det har været et trist vilkår, med trøst i at de fleste bier alligevel snart ville dø efter udtjent tjeneste og at det er for familiens bedste.

Med total yngelfratagelse foregår det lidt anderledes. Det meste af den yngel der tages fra er ikke levedygtig, men vi skal lære at aflive den ordenligt.

Midetryk og midevask. Midevask i sprit afliver hurtigt bierne.

Man kan godt overveje om det er nødvendigt at midevaske i første del af sommeren, hvis man alligevel vil yngelfratage eller bruge dronningeindespærring i juli måned. Så er det nok vigtigere fra august og frem hvor midetrykket igen kan tage til. Især hvis man gerne vil teste om familien kan klare vinteren uden kemi. Behandler man ikke med oxalsyre om vinteren, er det nok alligevel en god ide at midevaske i maj og juni.

I skolebigården vælger bestyrelsen indtil videre at give familierne oxalsyrebehandling i december. Det er en (kemisk!) måde at tjekke midetrykket. Alternativet kan være at miste flere familier i løbet af vinteren til akut biparalysevirus, bl.a. forårsaget af biernes nedsatte immunforsvar ved for mange sugende varroamider.

Her fravælger vi at følge projektets endemål om "survival of the fittest" bifamilier og naturlig udvikling af varroaresistente bifamilier. Vi trækker det i hvert fald...

Total yngelfratagelse - tavlerne

Yngeltavlerne, især tavlerne med forseglet yngel. Når de ikke kan sendes til omsmelting, skal vi finde en anden løsning i skolebigården. Her bliver der stor forskel på at have 2 eller 10 bifamilier.

En lynfrysning er klart det bedste til den forseglede yngel. Måske voksentavlen skal skæres fri, i en pose og i en fryser i 24 timer. Man kan så afgøre med sig selv, om man vil afdampe stykkerne, så voksen smelter af eller smide dem i skraldespanden.

Har man en solvokssmelter kan den på gode dage hurtigt stege en tavle igennem og smelte voksen fra. Er man frisk på at udnytte larverne til moderne proteintilskud, så er der serveret.

Kunstattavlerne i vinterlejet

De var ikke nødvendigvis udbyggede i alle familier. Det gav dem halvdårlige og flade tavler at tage foder ned i og de har ikke været egnede til yngel. Det kan også være der efterfølgende har været dronningeproblemer i familien og de derfor ikke har haft fokus på det. Men en obs på at familierne udbygger de kunstattavler de får, og ellers skift dem til jomfrutavler – ikke mindst før du fodrer.

Fordele

Vi fastholder indtil videre at varroabekæmpelse uden (ret meget) kemi har effekt på midetrykket i familierne og at det derfor er til familiens bedste. Vores tre testfamilier fra sidste år havde færre mider i nedfald ved oxalsyrebehandlingen i december end de øvrige familier.

Det sparer familien for myresyrebehandlingen, der er hård kost og som jævnligt tager en dronning med.

Er det en fordel at vi har færre bier i familierne i juli måned? I skolebigården kan nogle familier godt blive kæmpestore og er de i dårligt humør, så kan det være lidt voldsomt og ekstra stikkende. Så ja, faktisk.

Havde vi haft nul sommerhonning hvis ikke vi havde yngelfrataget? Eller dobbelt op? Tja... svært at sige hvordan familien har prioriteret opgaverne, når vi har give ammebierne lidt fri. Der har været færre munde at mætte.

Tid

Med total yngelfragelse og vinterleje på en gang, slår man to arbejdsopgaver sammen til en gang. Så kan du godt tage på ferie. Der spares mere tid fordi vi ikke skal myresyrebehandle. Honninghøsten kan rykkes lidt/fodring starte lidt senere. I skolebigården hvor vi, modsat hjemme, regner i uger, fik vi en uge at kede os i. Vi fik også tid til at tage dronninger fra, der skulle skiftes, i en uge, og vente med at tilsætte den nye til ugen efter. Vi har jævnligt erfaringer med at dronningerne bliver slået ihjel af den nye familie når vi skifter med det samme. Det er altid lidt halvdyr. I år kostede det alligevel en af fire dronninger. Familien havde selv taget affære og gemte på en ungdronning, som vi ikke havde set.

Næste år

Biavlere, der er startet i 2024, er ikke vant til myresyrebehandling. Jer, der startede tidligere kender det. Er I friske på varroa uden kemi i jeres bigård?

I skolebigården prøver vi det af. Personligt er jeg helt omvendt til at skrotte myresyrebehandlingen i mine tre familier. I år har jeg bruge dronningeindspærring. Det kan gøres over fire tavleskift af en uge eller over tre skift af ni dage. Her står man med enkelte yngeltavler, der ikke er fulde af levedygtig yngel. Perioden uden nyklækkede bier skal være ca. 28 dage. Tavleskift kræver måske lidt planlægning ift. ferie, men ellers tror jeg det fungerer. Jeg vil også give oxalsyre til december – og tælle midenedfald.

Holder man lang ferie kan man som nævnt klare vinterleje og varroabehandling uden kemi på én gang. Og så lige med obs på at få yngeltavlerne "pacificeret" med det samme.

I skolebigården har vi lige nu fem indespærringskassetter, så dem tager vi i brug til næste år. Vi praktiserer nok også yngelfratagelse i et par familier, så vi kan gøre det mere rigtigt. Af skade bliver man som bekendt klog.

Mere information om projektet og vejledninger til vask, yngelfratagelse og brug af indespærringskassetter ligger [på hjemmesiden under Skolebigården](#).

/Mette Simonsen

Varroaformering
og spredning i familien.

Bier og haiku

I sommer udlånte vi et bistade til 5.Z, der havde biavl på skemaet, sammen med Gribskov Kommunes naturvejleder Michael Sonniks. 5.Z har begået nogle haiku-digte som en del af bi-projektet. Vi har fået lov at bringe dem i Honningtavlen sammen med deres hilsen.

Kære Michael og biavlerforening

Tak for en dejlig tid ude hos bierne. Vi er meget glade for alt det I har arrangeret for os elever. Vi er glade for at I ville lære os så meget om bierne. Og hvordan de bor, og bare hvordan man passer på bierne.

Tak for at vise os hvordan man kan være i naturen uden at være bange for bierne.

Så vi vil bare sige tak for at vi måtte prøve alt man kan lære om bierne.

PS HUSK JERES HONNING SMAGER GODT.

Kærlig hilsen

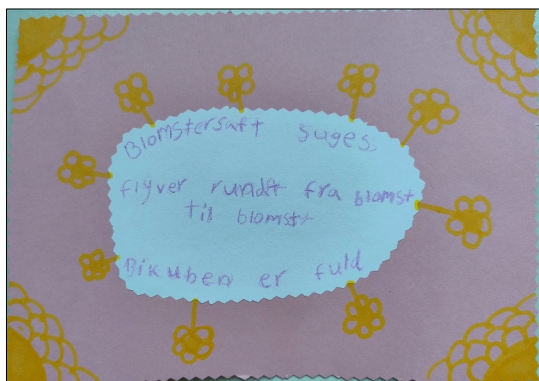
alle 5.Z elever og Jesper og Lisa

Blomstersaft suges

flyver rundt fra blomst til blomst

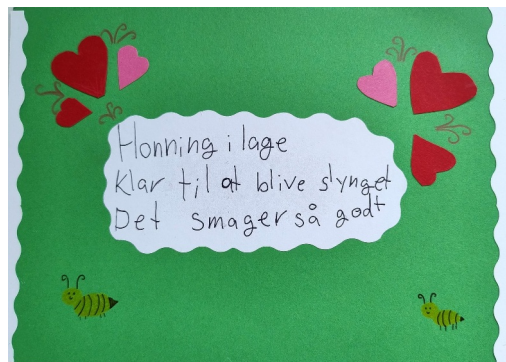
bikuben er fuld

Honning i lage

klar til at blive slynget

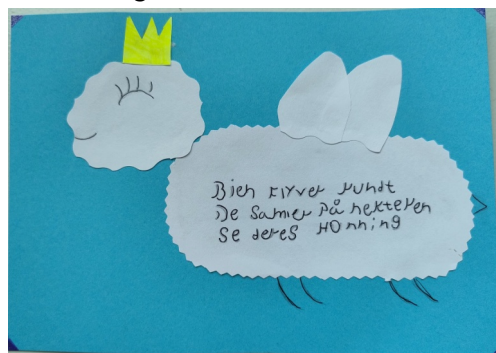
det smager så godt

Bien flyver rundt

de samler på nektaren

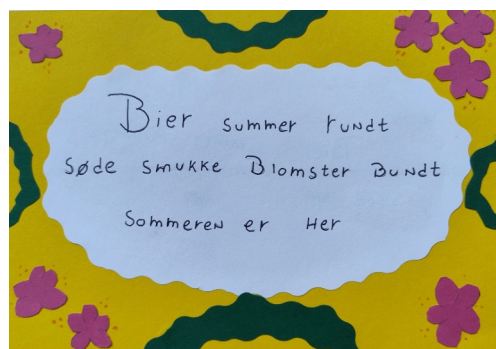
se deres honning

Bier summer rundt

Søde smukke blomsterbunt

sommeren er her

Kronborg Vestre Birks Biavlerforening Skolebigården, Mårumvej 59, 3230 Græsted

Bestyrelsen

Mette Simonsen (Formand), Bomskolevej 9, 3220 Tisvildeleje.....	30114774
Arne Henriksen (Kasserer), Rosenbakken 8, 3220 Tisvildeleje.....	51481027
Birgit Søgaard (Næstformand), Grønnevang 354, 3250 Gilleleje.....	22261790
Jan Nielsen, Rishave Park 22, 3230 Græsted.....	28474433
Jørgen H. Andersen, Pårupvej 14b, 3230 Græsted.....	40282014
Majbritt Kongstad (suppleant), Vibelandsvej 8A, 3200 Helsingør.....	40461106
Steffen Petersen (suppelant), Kirkebjergvej 26, 3200 Helsingør.....	21621799

Vi skal have ny revisor ved generalforsamlingen (Revisor). Søren genopstiller ikke.

Vi skal have ny revisor ved generalforsamlingen (Revisor). Erik flytter.

Henrik Andersen (Revisorsuppl.), Dønnevældevej 13, 3230 Græsted 23434159

Områdets bisygdomsinspektør:

Nicolaj Wium, Toftemosevej 41, 3100 Hornbæk 20829751

Hjemmeside: www.kvbb-biavl.dk

E-mail: formanden@kvbb-biavl.dk eller kasserer@kvbb-biavl.dk om betaling

Facebook: KVBB – Kronborg Vestre Birks Biavlerforening.

Det er en lukket gruppe for foreningens medlemmer. Et lokalt sted, hvor fx begivenheder, undren og billeder kan deles, materiel, bier mm. sælges/købes.

Bankkonto: Nordea, reg.nr. 2418, kontonummer 0604-412-650. Cvr.nr: 31148413

MobilePay: 815199

Registrer din bigård i Det Centrale Bigårdsregister CBR

CBR er tænkt som et redskab til bedre at kunne overvåge biernes sundhedstilstand i Danmark. Fra april 2021 har det været obligatorisk for biavlere at registrere sig i Landbrugsstyrelsens centrale bigårdsregister. Al bestilling af syn og flytning af bier foregår via registret. Nye biavlere skal derfor være registreret for at kunne 'modtage' bierne når de er synet af en kyndig biavler. Læs mere om registret og opret din egen bigård:

<https://cbr.lbst.dk> Du skal bruge din Mit-ID.

Kyndige biavlere: Ved flytning af bier til anden ejendom eller over 1 km skal bierne ifølge loven synes og have en sundhedsattest. Dvs. at hele bigården og tavlelager skal gennemses af en kyndig biavler. Oversigt over kyndige biavlere findes i Det Centrale Bigårdsregister, hvor du også bestiller syn.

Din "Min side" på www.biavl.dk/medlemmer er vores kontaktinfo om dig

På Danmarks Biavlerforenings hjemmeside er der under menupunktet 'Medlemmer' et link til "Min Side". Her står de oplysninger som DBF har om dig. Formand og kasserer i KVBB kan også se disse oplysninger. Vi bruger adresserne herfra når vi sender noget til dig pr. post eller e-mail. Derfor er det vigtigt at du holder oplysningerne opdateret. Flytter du, ændrer du adressen her, så kommer Tidsskrift for Biavl til din nye adresse. Du får login-oplysninger ved at vælge 'glemt login' og skrive din e-mailadresse. Dit brugernavn er typisk dit medlemsnummer.